

WOJEWODA ŁÓDZKI

PNIK-I.4131.431.2026

Łódź, dnia 18 czerwca 2026 r.

Rada Gminy Brzeziny

Rozstrzygnięcie nadzorcze

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2026 r. poz. 662)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XXIV/144/2026 Rady Gminy Brzeziny z dnia 21 maja 2026 r. w sprawie zmiany statutu Gminnej Biblioteki Publicznej w Przecławiu.

Uzasadnienie

Na mocy przedmiotowej uchwały Rada Gminy Brzeziny dokonała zmiany statutu Gminnej Biblioteki Publicznej w Przecławiu. Uchwała wpłynęła do organu nadzoru w dniu 21 maja 2026r. Postanowienia uchwały budziły zastrzeżenia organu nadzoru w zakresie § 1 pkt 2 uchwały, co spowodowało wszczęcie postępowania nadzorczego i skierowanie do Rady zawiadomienia z dnia 9 czerwca 2026 r. znak: PNIK-I.4131.431.2026.

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania Przewodniczący Rady Gminy poinformował, że na sesji Rady Gminy w lipcu br., zostanie podjęta uchwała uwzględniająca w całości uwagi organu nadzoru zawarte w zawiadomieniu.

Mimo powyższego oświadczenia organ nadzoru uznał za zasadne wydanie rozstrzygnięcia nadzorczego w przypadku uchwały, której postanowienia są sprzeczne z prawem, z uwagi na wiążący go trzydziestodniowy termin do wydania stosownego aktu nadzoru.

Organ nadzoru przedstawia następujące stanowisko w sprawie.

Kwestionowany § 1 pkt 2 uchwały, nadał brzmienie § 7 ust. 2 Statutu Gminnej Biblioteki Publicznej w Przecławiu stanowiącym załącznik do uchwały Nr XXIII/149/2020 Rady Gminy Brzeziny z dnia 7 maja 2020 r. w sprawie zmiany nazwy Gminnej Biblioteki Publicznej w Dąbrówce Dużej z siedzibą w Przecławiu nr 33, iż: "Dyrektora powołuje i odwołuje Wójt Gminy". Jednakże taka regulacja nie jest tożsama z treścią art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 25 października 1991r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2026 r. poz. 457), ponieważ tam ustawodawca postanowił również o obowiązkowym zasięgnięciu opinii związków zawodowych działających w tej instytucji kultury oraz stowarzyszeń zawodowych i twórczych właściwych ze względu na rodzaj działalności prowadzonej przez instytucję, czego zabrakło w zmienianej treści Statutu Gminnej Biblioteki Publicznej w Przecławiu. Tym samym doszło tutaj do niedozwolonej modyfikacji przepisów ustawowych i przez to istotnego naruszenia wskazanych przepisów.

Tak skonstruowana regulacja w istotny sposób narusza również przepis art. 13 ust. 2 pkt 3 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, gdyż nie wypełnia w sposób prawidłowy kwestii związanych ze sposobem powoływania organu zarządzającego instytucją kultury. W ustawie o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej mamy bowiem do czynienia z kilkoma różnymi i wykluczającymi się wzajemnie trybami powoływania dyrektora instytucji kultury. Dyrektor może być:

- 1) powołany przez organizatora po zasięgnięciu opinii związków zawodowych działających w tej instytucji kultury oraz stowarzyszeń zawodowych i twórczych właściwych ze względu na rodzaj działalności prowadzonej przez instytucję (art. 15 ustawy);
- 2) wskazany w wyniku wyłonienia zarządcy (art. 15a ustawy);
- 3) wyłoniony w drodze konkursu (art. 16 ustawy).

W judykaturze wskazuje się, że statut winien określać, czy kandydata na stanowisko dyrektora powołuje organizator oraz czy wyłania się go w drodze konkursu (por. wyrok WSA w Szczecinie z dnia 7 lipca 2011 r., sygn. akt II SA/Sz 523/11; wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 2 października 2013 r., sygn. akt IV SA/Wr 303/13). Wskazane w tym przepisie zagadnienia zostały przez ustawodawcę uznane nie tylko za niezbędne, ale także za przedmiotowo istotne dla wypełnienia funkcji, jaką ma pełnić statut. Brak konkretnych regulacji w zakresie sposobu powoływania dyrektora i pozostawienie tych zagadnień do rozstrzygnięcia organowi wykonawczemu, wykonującemu zadania organizatora instytucji kultury, pozostaje w opozycji do art. 13 ust. 2 pkt 3 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej oraz art. 40 ust. 2 pkt 2 oraz art. 41 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym (wyrok WSA w Łodzi z dnia 23 lipca 2021 r., sygn. akt II SA/Łd 203/21; por. wyrok WSA w Łodzi z dnia 27 marca 2024 r., sygn. akt II SA/Łd 31/24).

Ponadto organ nadzoru wskazuje, że dokonywane zmiany miały dotyczyć Statutu Gminnej Biblioteki Publicznej w Przecławiu stanowiącym załącznik do uchwały Nr XXIII/149/2020 Rady Gminy Brzeziny z dnia 7 maja 2020 r. w sprawie zmiany nazwy Gminnej Biblioteki Publicznej w Dąbrówce Dużej z siedzibą w Przecławiu nr 33, podczas gdy w tejże uchwale nie ma jednostki

redakcyjnej w postaci § 7, a tym bardziej załącznika do uchwały. Tak jednostka redakcyjna znajduje się jedynie w załączniku do uchwały Nr III/26/2006 Rady Gminy Brzeziny z dnia 28 grudnia 2006 r. w sprawie: utworzenia samorządowej instytucji kultury – Gminnej Biblioteki Publicznej w Dąbrówce Dużej (Statucie). Należy również wskazać, że tekst normatywny musi spełniać wymogi precyzji, jasności i komunikatywności. Wymogi te wyprowadzane są z art. 2 Konstytucji RP („Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej”) i należą do zasad poprawnej legislacji. W wyroku z dnia 21 marca 2001 r., K 24/00, OTK 2001, nr 3, poz. 51, Trybunał Konstytucyjny uznał, że „wymóg jasności oznacza nakaz tworzenia przepisów klarownych i zrozumiałych dla ich adresatów, którzy od racjonalnego ustawodawcy oczekiwać mogą stanowienia norm prawnych nie budzących wątpliwości co do treści nakładanych obowiązków i przyznawanych praw”. Tego wymogu nie spełnia przedmiotowa uchwała, ponieważ jak zostało wskazane powyżej w uchwały Nr XXIII/149/2020 Rady Gminy Brzeziny z dnia 7 maja 2020 r. w sprawie zmiany nazwy Gminnej Biblioteki Publicznej w Dąbrówce Dużej z siedzibą w Przecławiu nr 33, nie ma jednostki redakcyjnej jak § 7.

Powyżej opisane uchybienia należy zaliczyć do kategorii istotnych naruszeń prawa, stąd wydanie rozstrzygnięcia nadzorczego i stwierdzenie nieważności uchwały w całości, a nie tylko § 1 pkt 2 uchwały, jest uzasadnione i należało orzec jak na wstępie.

Powyższe rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi (90-434 Łódź, ul. Piotrkowska 135), za pośrednictwem Wojewody Łódzkiego w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia. Skargę wnosi się w dwóch egzemplarzach.

WOJEWODA ŁÓDZKI

Dorota Ryl

Do wiadomości:

Wójt Gminy Brzeziny